

VI ÄR MED- PAKETET

Staffan

Staffan är en glad och social man som just fyllt 53 år. Han tycker om att få uppmärksamhet och söker ofta själv kontakt. Staffan upplevs som en person med mycket stark integritet. Han har också ett häftigt humör och visar med sitt kroppsspråk vad han vill och inte vill.

Staffan bor på gruppboenden Lugna gatan tillsammans med fyra andra personer i samma ålder. De har alla intellektuella och motoriska funktionsnedsättningar. Staffan har bott på gruppboendet sedan han var 23 år. Innan dess bodde han på ett elevhem för ungdomar som gick i verksamhetsutbildning i särskolan. Staffan har inga anhöriga, hans föräldrar är döda sedan länge och han har heller inte några syskon.

Staffan har daglig verksamhet fyra dagar i veckan på Dagcenter Hjulångaren och dit åker Staffan färdtjänst.

När Staffan är hemma tycker han mycket om att vara utomhus. På sommaren älskar han att sitta på sin uteplats i solen. Han trivs i solen och värmen. Staffan tycker också om att sträcka ut sig i vattensängen eller på mattan på golvet hemma i lägenheten. Han har en iPad som han är mycket förtjust i. Han tycker om att se sig själv på bild/foto. På väggen i sin lägenhet har personalen satt upp foton från semesterresor och andra utflykter som de boende i gruppboendet gjort. Hemma ligger Staffan ofta på golvet och tittar på sina bilder. Staffan har en ljudanläggning och han älskar musik, helst rockabilly, diskomusik, pulsigt musik men även barnvisor som "här kommer Pippi Långstrump", "Emil" och "Arne Alligator". Staffan har flera lådor med grejer som han är förtjust i att plocka med. Han har en favoritsak, en speciell leksaksbil.

Staffans personal hemma och från daglig verksamhet använder Alternativ Kompletterande Kommunikation, AKK med Staffan. Främst i form av bilder och föremål, men personalen är också uppmärksamma på Staffans kroppsspråk och mimik.

Staffan kan när han är på bra humör göra enkla val, tex. välja mellan vatten och mjölk. Han kan även välja bort det han inte vill ha. Han kan säga vissa ord: "Staff" som betyder Staffan, "kaffe", "nej", och "hej då". Staffan kan följa enkla instruktioner. Han kan med hjälp av bilder välja mellan två olika aktivitetsrum på daglig verksamhet (bilder på två rum). Han kan med hjälp av bilder på olika föremål välja mellan olika aktiviteter i det aktivitetsrum han valt att vara i. När Staffan kommer hem får han välja vad han vill göra i sin lägenhet. Om han vill lyssna på musik eller plocka med sin aktivitetslåda före middagen. När han sedan ska duscha får han en bild på duschstolen och en på duschbritten och kan då välja hur han vill duscha.

För att Staffan ska få mer variation i aktiviteter har personalen gjort en Aktivitetsdagbok där de för varje vecka skriver i vad Staffan ska erbjudas för aktiviteter och med vem han ska göra aktiviteten. De fyller också i hur han uppfattat aktiviteten efter att den är gjord. De aktiviteter som Staffan kan välja mellan är: att personalen läser högt tillsammans med Staffan, att de spelar spel tillsammans, att de kan baka, vattna blommorna tillsammans, spela trummor tillsammans. En gång i veckan planerar personalen in en aktivitet utanför boendet, då kan Staffan välja mellan att gå och bowla med personalen, gå till badhuset eller att ta en lång promenad.

Staffan har en flerfunktionsnedsättning, han har en omfattande intellektuell och motorisk funktionsnedsättning och en synnedsättning. Hans rörelseförmåga innebär att han kan röra höger arm och hand. Med höger hand kan han ta sig fram i sin rullstol. Staffan förflyttar sig

VI ÄR MED-PAKETET

också själv liggande på golvet. Då rullar och ålar han fram. Han kan även använda gaffel och äta själv med höger hand. Han äter timbalkost.

Staffan har nedsatt syn och ett begränsat synfält. Han har svårt att förstå tid och övriga kognitiva förmågor ligger på en tidig nivå. Staffan har ett stort behov av att veta vad som ska ske för att han ska vara lugn. När han är lugn fungerar han på topp av sin förmåga och kan visa vad han vill men när han blir frustrerad och upprörd kan han inte göra sig förstådd. Staffan behöver känna sig trygg för att kunna förmedla sig. Hans kommunikativa utvecklingsnivå pendlar mellan medvetna handlingar och medveten kommunikation (AKKtiv Trappan).

Tidigare:

Personalen som arbetar på gruppboendestaden har arbetat länge med Staffan. En i gruppen, Stina har arbetat med Staffan i 20 år. Hon är Staffans kontaktpersonal på boendet. Stina upplever att Staffan inte är lika glad längre. Han skriker och är orolig på kvällarna. Flera i personalgruppen påtalar att de inte får Staffan lugn när han ska sova. Även nattpersonalen vittnar om att Staffan ofta är vaken på nätterna. Nu vill personalen att Staffan ska få komma till en läkare för att få lugnande medicin.

Stina har hört talas om Gemensam problemlösning och ber sin chef att få kalla ihop till ett nätverksmöte. Enhetschefen tycker att det är en bra idé och man beslutar att bjuda in Staffans kontaktpersonal Sara från daglig verksamhet och en sjuksköterska från Teamet Handikappomsorg i kommunen. Förutom Stina så ska även Ulla från gruppboendet vara med.

Nätverksmötet:

Vid mötet diskuteras vilka resurser Staffan har. Därefter diskuteras vad omgivningen, personalen i gruppboendestaden har för kunskap. Man kommer ganska snart fram till att flera i gruppen är nya och saknar kunskap om hur viktigt det är för Staffan att själv få påverka vad han vill dricka, vilken musik han vill lyssna på och vilka aktiviteter han vill ägna sig åt hemma. Genom att personalen inte känner honom så bra och vet vad han kan och inte kan har de heller inte givit honom möjlighet att få vara delaktig. Även Sara från daglig verksamhet menar att de också slarvar med att låta Staffan välja var, i vilket aktivitetsrum han vill vara och vad han vill göra. Mycket beror på att Staffan nu ofta är arg och frustrerad redan när han kommer till Hjulångaren.

Det första problem som kommer upp i diskussionen är att Staffan ofta är arg och skriker. Han är frustrerad tror Stina för att han inte får ha sin bil när han kommer hem. Hon förklarar att Staffan alltid vill ha något i handen. Föremål betyder trygghet för Staffan tror Stina. Ulla menar, att hon hört, att personalen inte vill att han ska ha bilen för ofta. Detta eftersom de är rädda för att han ska ha sönder den och vad ska de göra då?

I mötet börjar man med att lista Staffans resurser. Därefter diskuterar man vilka problem kopplade till kommunikation och delaktighet man ser. Det som personalen i boendet ser som problem är Staffans ilska. Även Sara uttrycker att det är svårt att arbeta med Staffan eftersom han ofta är så arg redan när han kommer till dagverksamheten Hjulångaren. Därefter diskuteras problemet med "bilen". Arbetsterapeuten från kommunens team föreslår att man ska försöka ersätta bilen med en bild på en bil. Tanken är att det är lättare att ersätta bilden, det kan finnas flera likadana bilder. Det blir då inte lika sårbart att ersätta som om bilen går sönder. Hennes idé är även att Staffan på så vis kan motiveras att använda bilder i kommunikationen. Stina och Sara får i uppdrag att fota bilen och därefter plasta in bilden.

VI ÄR MED- PAKETET

Alla är också överens om att Staffan saknar möjligheter att berätta om sig själv, vad han vill och inte vill för ny personal.

Innan mötet avslutas föreslås en ny mötestid. Då är alla överens om att man ska försöka formulera några mål för sitt kommande arbete. Nästa mötestid sätts om sex veckor.

När gruppen träffas igen har arbetet med att fota bilen avslutats. Staffan har accepterat en bild. Han har dessutom fått hålla en bild på Hjulångaren i handen när han åker till dagverksamheten och fått en bild på boendet som han håller i handen när han ska åka hem på eftermiddagen. Bilderna har blivit viktiga för Staffan.

Efter två möten har fyra mål satts. Samtliga mål är enkla och vardagsförankrade och syftar till att Staffan ska få bli delaktig i sin vardag. Delaktig i att förstå vad som ska hända, kunna påverka, göra val både av aktivitet och i hur aktiviteten ska utföras. Han ska kunna presentera sig och kunna berätta vad han varit med om.

Det första målet är att Staffan ska förstå vad som ska hända. Nästa mål är att han ska kunna påverka sina aktiviteter. För att målen ska kunna genomföras får Staffan ett schema, fler bilder och en Aktivitetsdagbok. Schemat, bilderna och boken är inte målet utan en del av tillvägagångssättet.

Det tredje målet som sätts är att Staffan ska kunna presentera sig. Staffan ska få ett uppdaterat digitalt kommunikationspass Rättvisat 2. Med hjälp av det ska han kunna presentera sig själv.

Det fjärde och sista målet är att Staffan ska kunna berätta för personalen hemma vad han gjort på dagverksamheten och på motsvarande sätt för personalen på dagverksamheten vad han gjort hemma. Staffan får då appen fotokalendern på sin ipad. Med hjälp av inspelat tal, bild och film kan han berätta.

Resultatet från nätverksarbetet är att personalen nu är mer samspelade, de tänker mer på hur de pratar med Staffan, att de väntar på svar från honom. De är överens om att Staffan nu är glad och positiv igen.